

Til: Direktoratet for Byggkvalitet
Fra: LPO Arkitekter AS
Dato: 17. mars 2015

Forslag til forbedring av TEK10 | Skriftlig materiale

Konkret og begrunnet forslag til forenkling og forbedring av TEK10

Forslag: Harmonisering av bestemmelser i TEK10 og Arbeidsplassforskriften

Begrunnelse: Enkelte forhold som ivaretas i *Forskrift om tekniske krav til byggverk* (Byggteknisk forskrift), som for eksempel krav til bad og toaletter i arbeidsbygning, omhandles også (til dels motstridende) av *Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler* (arbeidsplassforskriften). Dette kan være utfordrende å håndtere i en byggesak der man også er avhengig av Arbeidstilsynets samtykke, og spesielt i situasjoner der det er behov for dispensasjon som må begrunnes.

En harmonisering av regelverket, slik at relevante bestemmelser i Arbeidsplassforskriften som har bygningstekniske konsekvenser kan omforenes i Byggteknisk forskrift (eller omvendt), ville være ønskelig.

Eksempel: TEK10 §12-9 3. ledd: "*I arbeidsbygning skal minst ett toalett i hver etasje oppfylle krav i annet ledd.*"

Til forskjell fra annet ledd: "*I byggverk med krav om universell utforming skal, i etasjer som har bad og toalett, 1/10 og minst ett av disse være universelt utformet...*".

Veiledning til TEK10§12-9: *I arbeidsbygning stilles det krav om minst ett universelt utformet toalett i hver etasje.*

Til sammenlikning: Arbeidsplassforskriftens §3-7: "*Virksomhet skal ha passende antall toaletter...*".

Kommentar til Arbeidsplassforskriftens §3-7: "*Både avstander og mulighet for å forlate arbeidsstedet uten vesentlig hinder må legges til grunn ved plassering av toaletter.*"

Henvvisning til preakseptert løsning i NBI 379.201 Toaletter for ansatte og publikum: "*Avstanden mellom arbeidsplass og toalett bør ikke overstige 30 m. Toalettet bør ligge på samme nivå/etasje som arbeidsplassene og atkomsten bør være uten stigning.*"

Og til sammenlikning TEK07 §10-32: "*I arbeidsbygninger skal... et tilstrekkelig antall, minst ett, skal være utformet og tilrettelagt for orienterings- og bevegelsehemmede.*"

Oppsummering: Krav om universell utforming er utvidet gjennom TEK10. I byggverk med krav om universell utforming skal 10% og minst ett toalett være universelt utformet **i etasjer som har bad og toalett** (jfr. TEK10 §12.9 2.ledd). Dette er mer sammenfallende med bestemmelser i Arbeidsplassforskriften og tidligere prinsipper om forholdsmessighet.

Problematikk: TEK10 §12-9 3. ledd stiller et **absolutt** krav om toalett i hver etasje i arbeidsbygning. Veiledningen utdyper ikke bestemmelsen.

Som et konkret eksempel nevnes **hotellbygning** som er **vertikalt** organisert, med etasjer som primært har overnattingsrom. Men et hotell vil også være en arbeidsbygning for eksempel for rengjøringspersonell og stuepiker, selv om det kun er snakk om midlertidig arbeid/opphold i typiske overnattingsetasjer.

Det kan ikke være hensiktsmessig å kreve ett toalett til ansatte per etasje for midlertidige arbeidsplasser. Det legges til grunn at det finnes personalrom med passende antall toalett- og garderobefasiliteter tilgjengelig sentralt i bygget for øvrig. Erfaringsmessig løses dette ikke slik i praksis, heller.

En vurdering av avstand til toaletter, for eksempel gjennom fraviksbehandling ved analyse, bør kunne være mulig; eventuelt anledning til å søke om dispensasjon. I utgangspunktet åpner forskriften for dette. Derimot er det vanskelig å begrunne slike betraktninger siden det er uklart hvilke hensyn bestemmelsene skal ivareta. Dersom bestemmelser om toaletter i en arbeidsbygning også hadde en passus om "*i etasjer som har bad og toalett*" så vil det være naturlig å forstå dette i lys av antidiskriminerings-bestemmelser, men det synes ikke være tilfelle her.

En veiledning til bestemmelsen i TEK10 som også tar hensyn til avstander, inkl. vertikale avstander, vil være ønskelig. I arbeidsbygninger med krav om heis vil det være raskt og naturlig å forflytte seg vertikalt, og muligens også kortere.

I tillegg er det ønskelig at det kan hensyntas dersom arbeidets art kun er av midlertidig karakter (per etasje), og også dersom det er snakk om en bruksenhet med lik bruk over flere etasjer (som i eksempel over) til forskjell fra for eksempel kontorbygninger der det er påregnelig med hyppigere oppdeling i mindre bruksenheter (for eksempel ved utleieforhold). Dette bør fremkomme av veiledning til forskriften.

Med vennlig hilsen,

Truels Wissneth
LPO arkitekter